

Sygn. akt IIIU 947/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2015r.

<i>Sąd Okręgowy</i>	<i>w Ostrołęce</i>	<i>Wydział III</i>
<i>Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych</i>		

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Monika Obrębska

Protokolant: sekr. sądowy Przemysław Dudziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 stycznia 2015 r. w O.

sprawy z odwołania J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 20 października 2014 r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. M. prawo do emerytury począwszy od dnia 01.10.2014r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

W dniu 15.10.2014r. J. M. złożył w Oddziale ZUS w P. wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 20.10.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił J. M. prawa do tego świadczenia uznając, iż nie udowodnił on wymaganego 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

J. M. decyzję powyższą zaskarżył, wnosząc od niej odwołanie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że J. M. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie udokumentował wymaganego 15 -letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. ZUS uznał, że odwołujący udowodnił okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 10 lat i 5 dni, zamiast wymaganych 15 lat. ZUS uznał bowiem jak okres pracy w szczególnych warunkach jedynie okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. od dnia 01.08.1981r. do 31.12.1991r., ponieważ odwołujący tylko za ten okres zatrudnienia przedłożył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił i zważył co następuje:

Odwołanie J. M. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że podstawą do ubiegania się przez odwołującego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż urodził się on (...)Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 01.01.1949r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zasadniczo okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (tak: § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.). Zgodnie jednak z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień, w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

Na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) w P. odwołujący złożył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach datowane na 12.06.2014r., z którego wynika, że w okresie od 1.08.1981r. do 31.12.1991r. odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał na stanowisku bitumiarza prace bitumiarzy i przy produkcji asfaltobetonu., wymienione w Wykazie A dział IX p. 5 załącznika do rozporządzenia RM z 07.02.1983r. Odwołujący utrzymywał natomiast, że prace te wykonywał przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P.. Wobec powyższego zasadniczą kwestią wymagająca przesądzenia w przedmiotowej sprawie było rozstrzygnięcie, czy odwołujący w całym spornym okresie zatrudnienia wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów prac wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

W celu ustalenia rzeczywistego charakteru pracy odwołującego w spornym okresie Sąd przeprowadził dowód zeznań świadków, odwołującego oraz dowód z dokumentów z akt osobowych.

Analiza dokumentów z akt osobowych wskazuje zdaniem Sądu, że odwołujący rzeczywiście w całym okresie zatrudnienia w (...), a następnie w Przedsiębiorstwie (...) w P. wykonywał prace przy rozkładaniu mas bitumicznych.

Z zaświadczenia lekarskiego z 05.08.1975r. wynika, że lekarz medycyny pracy dopuścił odwołującego do pracy na stanowisku „dozowacza mas bitumicznych”. Z umowy o pracę z dnia 06.08.1975r. wynika, że J. M. powierzono obowiązki dozowacza mas bitumicznych. Z kolejnej umowy z 01.01.1976r. wynika, że odwołującemu ponownie powierzono obowiązki dozowacza mas bitumicznych. W umowie o pracę z dnia 01.08.1976r. stanowisko pracy odwołującego zostało określone jako „robotnik budowlany w zakresie robót drogowych”. W angażu z dnia 12.08.1981r. stanowisko pracy odwołującego określono już jako „rozkładacz mas bitumicznych”, a w angażu z dnia 25.05.1982r. „skrapiacz- bitumiarz”. W kolejnych angażach było to znów stanowisko „rozkładacz mas bitumicznych”, bądź „robotnik drogowy”.

Z zeznań świadka R. P. wynika, że pracował on razem z odwołującym w Przedsiębiorstwie (...) w P. od 1983r. jako operator walca drogowego. Świadek zeznał, że odwołujący pracował cały czas przy rozkładaniu masy bitumicznej, chodził za rozkładarką i ręcznie rozkładał masę bitumiczną, która miała temperaturę 140 – 160 stopni. Świadek dodał, że praca była bardzo ciężka i nie każdy ją wytrzymywał. Świadek dodał, że zdarzała się, że zimą odwołujący pracował jako palacz w kotłowni.

Podobnej treści zeznania złożył Z. S., który również zeznał, że odwołujący pracował przy rozkładaniu mas bitumicznych. Świadek podał, że pamięta, że kiedy on zaczął pracę w 1976r. odwołujący pracował przy budowie drogi w S.. Dodał, że na pewno do 1992r. do września, kiedy ona tam pracował odwołujący pracował przy rozkładaniu mas bitumicznych. Zimą grzał asfalt w kotłach i latał dziury na drogach. Świadek przyznał jednak, że zdarzały się sytuacje kiedy bitumiarze, w tym i odwołujący, byli kierowani do rozładunku wagonów, gdzie ręcznie rozładowywali kruszywo łamane, bazalt, granit. Czasem byli też kierowani do prac brukarskich przy układaniu tzw. trelinki. Część ludzi obsługiwała też kotłownię, ale świadek nie pamiętał czy prace te wykonywał również odwołujący.

Zeznania świadków korespondują też z zeznaniami odwołującego, który stanowczo potwierdził, że pomimo różnego nazewnictwa zajmowanego przez niego stanowiska pracy, przez cały okres zatrudnienia zajmował się rozkładaniem asfaltu, tj. mas bitumicznych na drogach. Były to prace ręczne. Wywrotka przywoziła masę, którą następnie ręcznie rozkładał na drodze. Odwołujący przyznał, że zdarzały się sytuacje kiedy pracował jako palacz w kotłowni. Przyznał, że wykonywał też prace przy rozładunku wagonów, gdzie ręcznie rozładowywał kruszywo, mączkę, cement, kamienie i materiały do asfaltu. Zdarzało się, że pracował przy układaniu kostki brukowej tzw. trelinki.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerość i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadkowie są osobami obcymi dla odwołującego. Nie mają żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Ich zeznania wzajemnie się uzupełniają, tworząc logiczną całość. Świadkowie pracowali razem z odwołującym w spornym okresie, zatem posiadali wiedzę w przedmiocie charakteru jego pracy.

Podkreślić w tym miejscu należy, że dla oceny, czy odwołujący pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzanej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za prace wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia rady Ministrów z 07.02.1983r. Takie stanowisko wielokrotnie zajmował także Sąd Najwyższy (vide np. wyroki Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2008r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75; z 6 grudnia 2007r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z 4 października 2007r., I UK 111/07; z 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z 14 września 2007r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325). Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy.

Reasumując powyższe Sąd doszedł do przekonania, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że jako pracę wykonywaną w szczególnych warunkach należy J. M. zaliczyć okres od 06.08.1975r. do 15.02.1978r. tj. do powołania do wojska (tj. 2 lata, 6 miesięcy i 11 dni), okres odbywania służby wojskowej od 16.02.1978r. do 14.12.1979r. (tj. 1 rok, 9 miesięcy i 27 dni) i okres podjęcia pracy pod odbyciu służby wojskowej od 10.01.1980r. do 06.01.1993r.

(tj. 12 lat, 11 miesięcy i 28 dni), w których to okresach J. M. wykonywał prace, o których mowa w wykazie A dziale IX poz. 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. tj. prace bitumiarzy i przy produkcji asfaltobetonu. Z przeprowadzonych dowodów wynikało wprawdzie, że incydentalnie odwołujący w spornym okresie zatrudnienia wykonywał również prace brukarskie, prace palacza w kotłowni oraz ciężkie prace wyładunkowe, jednakże te prace również zostały wyszczególnione w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r., tj. w dziale XIV poz. 1 tj. prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego, w dziale IX poz. 6 tj. prace brukarzy oraz dziale VIII poz. 1 tj. ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie. Biorąc pod uwagę powyższe nie może budzić wątpliwości, że pracę w szczególnych warunkach odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd uznał także za zasadne zaliczenie odwołującemu do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej, gdyż przypadła ona w okresie pracy szczególnych w Przedsiębiorstwie (...) w P.. Jak wynika z ugruntowanego w tym zakresie orzecznictwa Sądu Najwyższego, okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do zatrudnienia (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z 25.02.2010r. , II UK 219/09).

J. M. spełnił też pozostałe warunki wymagane do nabycia prawa do spornego świadczenia. Ukończył 60 lat, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy tj. 25 lat i nie jest członkiem OFE. Z tych względów Sąd uznał, że J. M. spełnił wszystkie przesłanki do uzyskania prawa do emerytury w oparciu o art. 184 powoływanej na wstępie ustawy i przyznał mu prawo do emerytury począwszy od dnia 1.10.2014r. tj. pierwszego dnia miesiąca, w którym odwołujący złożył wniosek o świadczenie - stosownie do treści art. 129 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS.

Mając to na uwadze, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję na mocy art.477¹⁴§2 kpc jak w pkt. 1 wyroku.

Stosownie do treści art.118 ust.1 a ww. ustawy – Sąd, orzekając o prawie do emerytury, ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie brak podstaw do obciążenia ZUS odpowiedzialnością za nieprzyznanie odwołującemu prawa do spornego świadczenia już na etapie postępowania przed ZUS. Ocena, czy odwołującemu należy zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach cały sporny okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P., wymagała przeprowadzenia szerszego postępowania dowodowego, co możliwe było dopiero przed Sądem.

Wobec powyższego Sąd orzekł na mocy art.118 ust.1a ww. ustawy jak w pkt. 2 wyroku.